

ΜΗΝΥΜΑ ΑΠΟ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ

Κάποτε τραγουδώσαμε παρέα για τ' αστέρια, θυμάσαι; Παλιά, σε καιρούς που τώρα μοιάζουν ξένοι, τότε που τα αστέρια ήταν απλώς "τα αστέρια", πριν τα αγοράσουν και τα χτίσουν οι καταραμένες κατασκευαστικές. Καθόμασταν πλάι-πλάι στην άκρη εκείνης της ταράτσας, ανάμεσα σε ξεραμένες γλάστρες και σκουριασμένες αντένες και κοιτούσαμε ψηλά, γυρεύοντας λίγο ουρανό πίσω από όλο εκείνο το αφόρητο γκρίζο που κουκούλωνε την πόλη. Οι μέρες έδιναν και τότε μια αίσθηση βρωμιάς, λες και ο ίδιος ο καιρός μουτζούρωνε τα μούτρα του με κάπνα. Όμως οι νύχτες ακόμα ήταν πιο καθαρές, ή τουλάχιστον έτσι έμοιαζαν, και εμείς που ξέραμε καλά πού να κοιτάξουμε μπορούσαμε τότε να διακρίνουμε τα αστέρια. Καθόμασταν και τα χαζεύαμε, ακουμπισμένοι ώμο με ώμο, με τα πόδια μας κρεμασμένα στον ίλιγγο, τα αυτοκίνητα να πλέουν στην άσφαλο από κάτω μας ανυποψίαστα, όμοια με θορυβώδεις πυγολαμπίδες, και αφήναμε το βλέμμα μας να πλανιέται στο μαύρο πίσω από το γκρίζο, στο μεγαλειώδες μαύρο της καθαρότητας. Κι εκεί θαυμάζαμε τα αστέρια που το κεντούσαν και τραγουδώσαμε για εκείνα. Ήταν ευτυχισμένες νύχτες τότε, θυμάσαι;

Όχι βέβαια, πώς να θυμάσαι; Οι νεκροί δεν θυμούνται... Οι νεκροί δεν τραγουδούν ούτε λένε ιστορίες. Οι νεκροί δεν κάνουν τίποτα. Δεν υπάρχει όμως να ακουμπήσω τώρα, δεν υπάρχει συντροφιά να σκαρφαλώσουμε στα ύψη. Τα αστέρια στον ουρανό δεν φαίνονται πια. Κι εγώ κουράστηκα να θυμάμαι...

Σχεδόν είκοσι χρόνια μόνος σε αυτή την κόλαση από μπετό και νέον, συνέχεια κρύβομαι και τρέχω. Δυσκολεύομαι να ανασυνθέσω τα θρύψαλα των περασμένων, όλων αυτών που έχω ζήσει ύστερα από το φευγικό σου. Όλα μου μοιάζουν θολά, ένα ανακάτεμα κακού αλκοόλ και πόνου και διαρκώς εναλλασσόμενων εικόνων που τρεμοπαίζουν λες και τις βλέπω σε πολύ παλιά τηλεόραση. Τα πόδια μου καίνε, το στομάχι μου καίει, ο λαιμός μου σα να φτύνω φωτιά. Μόνο η θέλησή μου έχει παγώσει. Τρέχω και κρύβομαι, τρέχω και κρύβομαι, ξανά και ξανά και ξανά και... Βαρέθηκα να φοβάμαι και δεν αντέχω πια να μισώ. Όσο λιγοστεύουμε εμείς, τόσο στερεύει η συλλογική μας θέληση. Ο κόσμος τους μας φτύνει, δεν μπορεί να μας μεταβολίσει. Δεν έχει χώρο για ανθρώπους σαν κι εμάς. Θα τους αφήνα να με πετάξουν έξω, στο περιθώριο, να αργοσβήσω νικημένος και ήρεμος σε μια γωνιά παρατημένη, μα δεν μπορώ. Έτσι τρέχω, συνέχεια τρέχω, κάνοντας κύκλους, φτιάχνοντας κρυψώνες, παραμένοντας διαρκώς στα σωθικά τους. Θα ήταν πιο εύκολο να δώσω τέλος, να τους αφήσω να το τελειώσουν εκείνοι ακόμα καλύτερα. Έστω για λίγο θα ξεκουραζόμουν έτσι. Μα σου υποσχέθηκα πως δεν θα τους χαρίσω τίποτα. Μένω εδώ, λοιπόν, στο μπετό και στο νέον, κάτω από έναν ουρανό χωρίς αστέρια, και συνεχίζω να τα τραγουδάω. Αυτό τουλάχιστον το οφείλω στον κόσμο. Το οφείλω σε σένα.

Μας κυνηγούν ακόμα με τον ίδιο τρόπο, ξέρεις. Πολλά πράγματα έχουν αλλάξει, όχι όμως αυτό. Το φαγητό είναι διαφορετικό, δεν είμαι σίγουρος ότι μπορώ να το πω φαγητό καν – συσκευασμένα συνθετικά προϊόντα με ψεύτικες γεύσεις και δίχως οσμές, γυαλιστερά και φθηνά σαν τις διαφημίσεις που τα προωθούν. Η εργασία έχει αλλάξει κι αυτή, οι μηχανές κάνουν την περισσότερη δουλειά πια, και όσοι από εμάς δεν επέλεξαν να στραφούν στις χειρότερες μορφές εγκλήματος, είμαστε αναγκασμένοι να εφεύρουμε απίθανους τρόπους και να χρεώνουμε τις πιο ευφάνταστες υπηρεσίες για να επιβιώσουμε. Η διασκέδαση είναι διαφορετική και η τέχνη είναι διαφορετική, γρήγορες και κενές, όμοιες με τις ζωές που υποτίθεται πως ψυχαγωγούν. Ό,τι έχει απομείνει από τη φύση έχει κι αυτό αλλάξει, μας το κρατάνε μακρινό και "ασφαλές", κλεισμένο σε πανάκριβα πάρκα που προορίζονται αποκλειστικά για τις βόλτες των πλουσίων. Ο κόσμος δεν θυμίζει σε τίποτα αυτόν που ζήσαμε μαζί. Όμως αυτό τουλάχιστον παραμένει το ίδιο: οι κυνηγοί μας είναι ακόμα άνθρωποι.

Υπάρχει φαίνεται ένα σημαντικό σημείο, μια νευραλγική λειτουργία που οι ρομποτικοί εγκεφαλοί αδυνατούν να επιτελέσουν επαρκώς. Ο σαδισμός. Στον εχθρό μας δεν αρκεί να μας εξοντώσει. Επιθυμεί να μας ταπεινώσει, να μας γονατίσει, να καταβροχθίσει την αξιοπρέπεια και την αντοχή μας. Θέλει να υποφέρουμε πρώτα. Η στρατιωτική νίκη δεν έχει σημασία για εκείνον, όχι όσο οι ιδέες μας συνεχίζουν να εμπνέουν. Οι μηχανές μπορούν να μας εντοπίσουν, να μας αφοπλίσουν, να μας φυλακίσουν και να μας σκοτώσουν. Όμως μονάχα οι άνθρωποι μπορούν να μας βασανίσουν και να μας λυγίσουν, να μας υποχρεώσουν να απαρνηθούμε όσα πιστεύουμε, να σκάσουμε και να ξεθάψουμε τον ίδιο μας τον σπόρο. Μόνο οι άνθρωποι είναι ικανοί για κάτι τέτοιο, γιατί μόνο εκείνοι μπορούν έστω και λίγο να μας κατανοήσουν.

Όσο μπορούν να κατανοήσουν κάτι τόσο διαφορετικό από τη δική τους εθελοδοουλία, φυσικά...

Ξέρω ότι δεν εγκρίνεις τη στάση μου. Εγώ ήμουν πάντοτε εκείνος που ήθελε να φύγουμε για τα αστέρια. Θα είναι μια νέα ευκαιρία, έτσι δεν σου έλεγα; Μια νέα ευκαιρία για έναν καινούριο, ελεύθερο κόσμο. Μα εσύ επέμενες πως έκανα λάθος. Θα τα μετέτρεπαν και εκείνα σ' ένα απέραντο χρυσορρυχίο, έτσι είχες πει, και δεν διαψεύστηκες. Πρέπει να μείνουμε εδώ, επέμενες τόσο σε αυτό. Πρέπει να μείνουμε και να τους πολεμήσουμε. Το έκανα για σένα. Έμεινα. Δεν θα ήθελες να τρέχουμε και να κρυβόμαστε, όχι. Εσύ θα προτιμούσες να τους πολεμήσεις ευθέως. Στον δρόμο, εκεί που θα έπρεπε να ανήκουμε, εκεί που ανήκαμε πάντοτε. Πρέπει να με καταλάβεις, όμως. Δεν υπάρχει αυτή η επιλογή πια. Έχουν πάρει τους δρόμους, έχουν πάρει τα πάντα. Δεν υπάρχουν τόποι, δεν υπάρχουν χρόνοι να κινηθούμε, να ανασάνουμε. Το μόνο που μας μένει είναι το πείσμα.

Δεν παραιτούμαι, δεν θέλω να με παρεξηγήσεις. Ξέρω πού βρίσκεται η θέση μου, πού πρέπει να γυρίσω μια μέρα. Όμως μέχρι τότε πρέπει να επιβιώσω. Μέχρι να βρεθούν και άλλοι σαν εμάς, μέχρι ο ένας να γίνει δυο, οι δυο δέκα, οι δέκα εκατό, χίλιοι, όσοι χρειάζεται. Μέχρι τότε πρέπει να υπάρχω. Πώς το έλεγε εκείνο το ποίημα που σου άρεσε; “Ακόμα και κάτω από τη βροχή, το κερί πρέπει να μένει αναμμένο”, κάτι τέτοιο δεν έλεγε; Πιστεψέ με, τώρα η βροχή έχει γίνει καταιγίδα. Και το οξυγόνο ολοένα λιγοστεύει. Για να κρατάω τη φλόγα ζωντανή, αναγκάστηκα να βρω άλλο καύσιμο. Τώρα πια καίω λίγο-λίγο τον εαυτό μου. Μα δεν τα παρατάω. Στο είπα, έχω χρέος απέναντι στον κόσμο και σε σένα.

Τα πρώτα χρόνια μετά το φευγίο σου ήταν περιέργως τα πιο εύκολα. Δεν είχα προλάβει να καταλάβω την απώλεια, δεν πρόφτανα να σκεφτώ καλά-καλά. Άσε που δεν ήμουν μόνος τότε. Δεν αγαπούσα άνθρωπο πιο πολύ από σένα, όμως δεν ήμουν μόνος. Υπήρχαν και άλλοι στο πλάι μου ακόμα. Πέρασαν χρόνια ώσπου να μου τους στερήσουν όλους. Και τι χρόνια ήταν εκείνα... Τόση οργή, τόση φωτιά, δεν θα την πίστευες αν δεν την έβλεπες με τα ίδια σου τα μάτια. Μα να που τα χρόνια πέρασαν και ούτε η οργή ούτε η φωτιά στάθηκαν αρκετές να τους αναχαιτίσουν. Αργά, μεθοδικά, σαν τις αράχνες, ύφαναν το δηλητηριώδες μέλλον. Άλλους από εμάς τους σκότωσαν ή τους εξαφάνισαν – το ίδιο δεν είναι πάντα; Κάποιους τους έχουν ακόμα κλεισμένους στα παγερά κελιά τους από πλαστικό και ατσάλι. Λίγους κατάφεραν να τους πάρουν με το μέρος τους. Οι περισσότεροι παραιτήθηκαν κουρασμένοι.

Δεν τους αδικώ, όχι τώρα πια. Ο ουρανός που υψώναμε το βλέμμα μας για ελπίδα είχε χαθεί πίσω από το μουντό γκριζό της ρύπανσης και της εξουσίας. Δεν είχαν πια πού να κοιτάζουν. Όταν μας έκλεψαν τα αστέρια, μας άφησαν σε ένα αβάσταχτο αδιέξοδο. Όχι, δεν κατηγορώ κανέναν γιατί σταμάτησε. Καμιά φορά απορώ με τον ίδιο τον εαυτό μου που συνέχισα.

Με τα πολλά, η πορεία μου με έφερε εδώ. Σε αυτήν εδώ την ταράτσα. Όχι εκείνη που σκαρφαλώναμε παρέα. Δεν θα ξαναπήγαινα εκεί ποτέ χωρίς εσένα, άσε που δεν είμαι σίγουρος αν υπάρχει ακόμα. Άλλωστε προσπαθώ να μην ξαναγυρίζω στα ίδια μέρη, όχι τόσο επειδή τα παρακολουθεί ο εχθρός, όσο επειδή με βαραίνουν πολύ. Όσα χρόνια και αν έχουν περάσει, όμως, δεν σου κρύβω πως αγαπώ ακόμα τα ύψη.

Από εδώ πάνω, στο χείλος του τσιμέντου, τους βλέπω να συνάσσονται σα σφήκες. Τα αυτοκίνητά τους δεν διαθέτουν σειρήνες και διακριτικά, όπως τα ήξερες. Είναι τόσο πολλοί, τόσο εδραιωμένοι, που πλέον δεν τους ενδιαφέρει να ξεχωρίζουν. Προτιμούν να κινούνται στην αφάνεια, ήσυχοι και ύπουλοι σαν τους ιούς στον καταβεβλημένο οργανισμό της πόλης. Παραμένουν όμως τα ίδια καθάρματα, αυτό δεν έχει αλλάξει. Τους βλέπω να μαζεύονται, να κοιτούν ψηλά. Δεν έχουν συνηθίσει να σηκώνουν το κεφάλι τους, έτσι δεν ξέρουν πού ακριβώς να κοιτάζουν. Είναι βέβαια θέμα χρόνου μέχρι οι κάμερες των καταραμένων drones τους να με εντοπίσουν. Όχι πως έχει σημασία. Έχω τον τρόπο να διαφύγω, όπως πάντα. Τα ύψη ήταν πάντοτε το δικό μας προνομιακό πεδίο. Εκείνοι δεν νιώθουν βολικά με αυτά. Συνηθισμένοι όπως είναι με τα γόνατα και τα βλέμματα στη γη, σκυφτοί τόσο που τα κορμιά τους έχουν σκεβρώσει, αισθάνονται αποτροπιασμό στην ιδέα του υίγγου. Είναι η βαρύτητα της ίδιας τους της δύναμης που τους τραβά χαμηλά. Το χάδι του ανέμου δεν προορίζεται για τα δικά τους πρόσωπα. Θα τους ξεφύγω.

Τουλάχιστον είχα λίγο χρόνο να σκεφτώ χωρίς να τρέχω. Μου χρειάζεται πού και πού, να βάζω σε τάξη το χάος στο μυαλό μου. Να ψηλαφίζω όσα μου λείπουν και όσα με λυπούν, να τα κάνω να με πονάνε, να βεβαιώνομαι πως παραμένω άνθρωπος. Στην τελική, ποιο το νόημα να συνεχίσεις να αγωνίζεσαι, αν είναι να καταντήσεις σαν τους υπηρέτες του εχθρού; Κι αυτό εσύ μου το έμαθες. Όταν επέμενα πως πρέπει να

τους διαλύσουμε με κάθε τρόπο, με κάθε κόστος. Εσύ μου είπες πως αυτό το κόστος δεν θα ήταν η ζωή μου μα η ψυχή μου. Και αυτό δεν έπρεπε να τους αφήσω να το διαφθείρουν. Όχι, δεν θα τους νικήσουμε με κάθε τρόπο. Θα τους νικήσουμε με τον δικό μας τρόπο. Με τον σωστό τρόπο. Και το κόστος δεν θα είναι τέτοιο ώστε πέφτοντας να αφήσουν γύρω τους μονάχα ερείπια και άγονη γη. Δεν πολεμάμε μόνο για να σκοτώσουμε το τέρας. Πολεμάμε κυρίως για να φτιάξουμε τον κόσμο, αφού το νικήσουμε.

Πρέπει να σε αφήσω τώρα. Τους βλέπω να κινούνται, όπου να 'ναι θα ανέβουν. Τέλος το κρύψιμο, ήρθε η ώρα να τρέξω ξανά. Αυτά είναι όλα όσα πρόφτασα να γράψω. Λυπάμαι που δεν έχω χρόνο να σε σκέφτομαι συχνότερα. Ούτε αυτό δεν μου επιτρέπεται πια. Σε κουβαλάω μες στα σωθικά μου όμως. Κάθε σου κομμάτι είναι και δικό μου, οι ιδέες σου γραμμένες ανεξίτηλα στο DNA μου. Όσοι έχουν παλέψει πλάτη με πλάτη κυκλωμένοι από τον εχθρό, δεν μπορούν ποτέ να χωριστούν ξανά. Αυτό το έλεγε το δικό μου αγαπημένο ποίημα: "Ο θάνατος δεν θα έχει πια εξουσία".

Απ' ό,τι φαίνεται, δεν θα ταξιδέψω ποτέ στ' αστέρια. Δεν πειράζει όμως, αλήθεια δεν πειράζει. Ανέβηκες εσύ εκεί και για τους δυο μας. Να προσέχεις όσους σε ακολούθησαν. Εγώ θα μείνω εδώ, στους δρόμους που περπατήσαμε, στις ταράτσες που σκαρφλώσαμε. Με το βλέμμα πάντα ψηλά, τα μάτια διαρκώς στον ουρανό, θα συνεχίζω. Ακόμα και πίσω από το γκρίζο, νομίζω πως μπορώ να σε διακρίνω. Και όσο μένω ζωντανός, θα τους πολεμάω στη θέση σου.

Το οφείλω στον κόσμο.

Σε σένα.

10 Γενάρη του πιο δύσκολου έτους,
είκοσι χρόνια από εκείνη τη νύχτα...

ΡΩΜΑΝΟΣ